

odborný časopis

SOCIÁLNÍ SLUŽBY

cena: 50 Kč / 2,3 €

Možnosti využití terapie
tmou v léčebné
a rehabilitační praxi

„Sociální služby potřebují
s ohledem na vývoj pandemické
situace trpělivost a výdrž.“

říká Vítězslav Schrek,
hejtman Kraje Vysočina

Komunikace

Chatová komunikace
s klientem v pomáhajících profesích

Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
www.apsscr.cz • www.socialnisluzby.eu

ročník: XXIII.
březen 2021

Poradna konceptu**Bazální stimulace**

Na dotazy čtenářů odpovídá

PhDr. Karolína Maloň Friedlová,
Ph.D., certifikovaná lektorka a super-
 vizorka, jednatelka INSTITUTU Bazální
 stimulace podle Prof. Dr. FRÖHLICHA,
 s. r. o.

Dotaz:

*Chtěli jsme se zeptat, jak postupovat u klienta, který je agresivní a sebe-
 poškozuje se. Kouše se do kůže na rukou. Klientovi je 17 let a trpí těžkým
 kombinovaným mentálním a tělesným
 postižením. Absolvovali jsme Základní
 kurz Bazální stimulace a rádi bychom
 u klienta použili techniky Bazální sti-
 mulace, které jsme se naučili v kurzu.
 Děkujeme.*

I. M. vedoucí úseku,
 Domov sociálních služeb

Odpověď:

U klienta bude vhodné zařadit techniky somatické stimulace, možná i vestibulární nabídky. To zjistíte z reakce klienta na poskytované stimulace. Možná bude velmi dobře tolerovat nejen somatické, ale i vestibulární podnety. Zpočátku se klient bude vašim nabídkám zřejmě bránit a nebude u něj možné aplikovat prvky somatické stimulace jako izolované nabídky. Proto doporučuji integrovat somatickou stimulaci do aktivit, které zná a které u něj denně vykonáváte (tj. aktivity související s péčí o tělo). Somatickou stimulaci proto provádějte nejprve během toalety formou zklidňujících koupelí. Pokud klientům také pravidelně v rámci toalety krémujete pokožku, aplikujte zklidňující stimulaci i v této podobě. Při krémování zad se nabízí možnost aplikovat masáž stimulující dýchání. Nejen proto, že tato technika vede ke zklidnění agresivních klientů, ale zároveň umožňuje navázat kontakt i s neklidným a nekontaktním klientem. Pokud klienta polohujete, použijte polohování do hnizda, zkuste také polohování mumie kombinované s hnizdem. Polohování umožní výrazné zklidnění, tělesný komfort a pocit jistoty a bezpečí. Důležité je, že se jedná zcela nenásilnou formu somatické stimulace bez přímého tělesného kontaktu s klientem (přímý kontakt nemusí být agresivními klienty zpočátku tolerován). Somatické stimulace kombinujte s nástavbovými prvky konceptu, se kterými máte u klienta pozitivní zkušenosť (např. auditivní, optické, taktilně-haptické a jiné nabídky). Získáte tak klientovu důvěru, která je předpokladem k navázání kontaktu, zklidnění a eliminaci autoagresivních prvků chování.

ombudsman

veřejný ochránce práv

Správní orgány by měly zohledňovat situace, ke kterým může běžně v lidském životě docházet, a netrvat bezvýjimečně s argumentem, že řada věcí je „rozumně předvídatelná“, na tom, že uchazeči musejí své povinnosti vůči úřadu práce plnit bez ohledu na okolnosti daného případu. Takový postup je zjevně přehnaný a neadekvátní.

««« 39

Pro zajímavost doplňujeme, že předchozí právní úprava evidence uchazečů o zaměstnání¹⁸, účinná do 30. 9. 2004, spojovala maření součinnosti s úmyslem.¹⁹ Stávající právní úprava již úmyslně jednání nevyžaduje. Mařit součinnost tak lze i neúmyslně, např. když uchazeči o zaměstnání namítají, že na schůzku na úřadě práce pouze zapomněli, aniž by v tom byl z jejich strany záměr.

Správní orgány by měly vždy citlivě posoudit situace, ke kterým v lidském životě běžně dochází a které znemožňují uchazeče o zaměstnání dostavit se včas na jednání k úřadu práce, přičemž mají zohlednit to, jestli se nejedná o účelové a úmyslné vyhýbání se povinnostem uchazeče o zaměstnání a zda se uchazeč aktivně snaží vzniklou situaci adekvátními prostředky řešit.²⁰

V poslední době se veřejnému ochránci práv podařilo změnit přístup úřadu práce k ukončení evidence uchazeče z důvodu jeho špatného zdravotního stavu. Zákon o zaměstnanosti umožňuje ukončit uchazeče evidenci na úřadu práce, pokud není schopen plnit povinnosti součinnost při zprostředkování zaměstnání.²¹ Takové rozhodnutí však musí být podepřeno lékařským posudkem. Šetření ochránce ukázalo, že obvyklá praxe úřadů práce byla jiná. Rozhodnutí úřadu práce o vyřazení z důvodu zdravotního stavu se v mnoha případech opíralo pouze o lékařskou zprávu praktického lékaře, v níž lékař stručně napsal, že uchazeč není schopen dlouhodobě žádné práce, bez bližšího zdůvodnění. Na základě

takové zprávy pak úřad práce uchazeče vyřadil z evidence. Uchazeč však kvůli tomuto rozhodnutí přišel následně o příspěvek na životbytí, příspěvek na bydlení, v několika případech i o rentu z pracovního úrazu či z nemoci z povolání, a ocitl se prakticky bez prostředků.

Na základě šetření ochránce byla ve spolupráci s ministerstvem změněna příslušná metodika a v budoucnu již nebude možné, aby byli uchazeči vyřazováni **bez lékařského posudku**, který má všechny náležitosti stanovené zákonem.

Jak je vidno, pravidla pro „fungování“ uchazečů v evidenci jsou poměrně přísná. Proto uchazečům o zaměstnání nezbývá, než aby byli bdělí a aktivní. Pokud se z vážných důvodů nemohou vůči úřadu práce odpovědně chovat, musí existenci těchto důvodů prokázat a pokusit se svá práva hájit ve správním, popř. soudním řízení.

Nepříznivým dopadem vyřazení uchazeče o zaměstnání z evidence úřadu práce lze předejít nejen informovaností, bdělostí a aktivní spoluprací uchazeče o zaměstnání, ale i vstřícným přístupem a srozumitelným poučením ze strany úřadu práce.

Ambici článku nebylo postihnout vyčerpávajícím způsobem celou problematiku vyřazování z evidence uchazečů o zaměstnání, nýbrž upozornit zejména sociální pracovníky a ostatní pomáhající profese z nevládního sektoru, jak je důležité klientům poskytovat srozumitelné informace o pravidlech evidence u úřadu práce a jak jim pomoci v případě, že již bylo zahájeno správní řízení o jejich vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání.

¹⁸ Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti.

¹⁹ Ustanovení § 7 odst. 3 zákona č. 1/1991 Sb. znělo: „Uchazeč o zaměstnání může být z evidence vyřazen, jestliže bez vážných důvodů odmítne nastoupit do vhodného zaměstnání nebo jestliže úmyslně maří součinnost s úřadem práce při zprostředkování zaměstnání; v těchto případech bude znova zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání nejdříve po uplynutí doby tří měsíců.“

²⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2014, čj. 4 Ads 109/2013 - 28, www.nssoud.cz.

²¹ Podle § 30 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti.